Personalesituationen i 2009

Centerleder Thomas Harboe er ansat med ligelig timefordeling mellem PCS og SDU. Thomas Harboe skriver dog ph.d. frem til september 2011.

For at dække fraværet af Thomas Harboe er Christina Juul Jensen ansat i denne 3-årige periode.

Rikke von Müllen kom tilbage ultimo april efter endt barsel, de første måneder på halv tid.

Jan til maj var Julie Marie Isager fortsat ansat som vikar for Rikke von Müllen. Julie Marie Isager blev efter vikariatet ansat i en fuldtidsstilling fordelt ligeligt mellem PCS og SDU Samf.

Desuden sagde vores studentermedhjælp op pr. 1. august, og vi ansatte i stedet Cecilie Brämer Müller stud. scient. pol.

Årsberetning

2009 har været et hektisk år i Pædagogisk Center Samfundsvidenskab. Christina og Julie stod i foråret alene med den daglige drift efter kun et semesters ansættelse. Rikke var på barsel i første kvartal og kom tilbage på halv tid i maj og juni – tid som primært blev brugt på sammen med Thomas at producere studieteknik-film. I efteråret har vi startet en række nye projekter og produktioner og har været involveret i udviklingsprojekter på institutterne i en grad, som har gjort det svært også at gennemføre alle vores standard kursus- og vejledningsaktiviteter uden meget lange arbejdsdage.

De studerende er fortsat blevet tilbudt kurser i studieteknik, skriveproces og andre studietekniske emner både som fakultetsarrangementer og i samarbejde med fagene. Vi har desuden hvert semester indkørt et antal specialestuderende i skrivegrupper og tilbudt individuel skrivevejledning til studerende med særlige behov for vejledning og støtte.

For underviserne har vi holdt vores gennemprøvede undervisningspædagogiske kurser umiddelbart inden semesterstart i begge semestre og vi har i begge semestre tilbudt kursus i vejledningspædagogik for alle VIP'ere, der varetager vejledning af større opgaver. Vi har også udviklet nye tilbud til ph.d.-studerende. Underviserne benytter sig desuden af vores tilbud om sparring både i mere organiserede forløb og ved lige at kigge forbi med spørgsmål.

Ved siden af vores kursus- og vejledningsvirksomhed har centret, som det vil blive uddybet nedenfor, været involveret i en række arbejdsgrupper og projekter til fremme af god undervisning og god studieteknik. Især udviklingen af studieteknikområdet og udviklingen af nye tilbud til VIP'erne har kostet meget tid og energi.

Selv om vores arbejde allerede spænder vidt, ser vi stadig utallige steder, hvor vi kunne bidrage yderligere til at fremme læringen på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, men som vi ikke har kapacitet til at opsøge med to en halv konsulent til rådighed.

Københavns Universitet, januar 2009

Thomas Harboe, centerleder, cand.mag., MEd., ph.d.-studerende

Rikke von Müllen, Pædagogisk konsulent, cand.mag.

Christina Juul Jensen, Pædagogisk konsulent, cand.mag.

Julie Isager, Pædagogisk konsulent, cand.mag

Birgitte Sloth, Prodekan for uddannelse

Indhold

Pædagogiske udviklingsprojekter 3
Aktiviteter for undervisere 7
Aktiviteter for studerende 10
Pædagogisk Center Samfundsvidenskab internt 16
Netværk og samarbejde, lokalt og nationalt 17
Nye publikationer i 2009 19

Pædagogiske udviklingsprojekter

Udvikling af særlige tilbud til ph.d.-studerende i samarbejde med ph.d.-skolen, SAMF/KU

PCS har som beskrevet under ”Aktiviteter for undervisere” indgået i et succesfuldt samarbejde med ph.d.-skolen om at tilbyde en særlig udgave af kurset i undervisningspædagogik til ph.d.-studerende med ekstra fokus på semesterplanlægning og forskningsbaseret undervisning.

Udover de særlige undervisningspædagogiske kurser for ph.d.-studerende har PCS indgået i et samarbejde med ph.d.-skolen om to gå-hjem-møder; kortere inspirationsmøder med specifikke temaer med deltagelse af pædagogiske konsulenter Christina Juul Jensen og Rikke von Müllen. PCS ville introducere dagens tema og deltage i debatten. Første gå-hjem-møde var henvendt til de ph.d.-studerende, som tidligere år har deltaget på PCSs generelle undervisningspædagogiske kurser, og som ønsker ekstra input til selvstændig planlægning af et forskningsbaseret kursus. Andet gå-hjem-møde var henvendt til de undervisere, som ønsker at diskutere de pædagogiske/didaktiske udfordringer, der er ved at undervise kurser for udenlandske studerende. Andre undervisere end ph.d.-studerende var meget velkomne til at deltage. Begge møder blev desværre aflyst, grundet for få tilmeldinger.

Studieteknik

Efter i mange år at have tilbudt alle nystartede studerende et samlet kursus i studieteknik mener vi, at det er tid til at udvikle måden, hvorpå studiestartere introduceres til studieteknik. Disse kurser bliver af de studerende evalueret godt, men PCS mener, at introduktionen til studieteknik kan blive mere effektiv. Derfor er PCS i 2009 begyndt på et større udviklingsprojekt om studieteknik.

Årsagerne til den nye tilgang er flere: Et svingende antal studerende deltager i PCS kurser, når de ikke er placeret som en obligatorisk del af et forløb. Det kan medføre spild af PCSs ressourcer. En del studerende har svært ved at overføre indholdet i kurserne til de problemer, de selv tumler med. De ser kurserne som udefrakommende tillæg til fagene, selvom vi forsøger at fagrette dem ved at tage udgangspunkt i deres studieordninger, skemaer, bøger, faglige problemstillinger osv. Det er svært for os at time kursernes indhold efter de studerendes akutte behov, og selvom de studerende får kendskab til studietekniske muligheder via PCSs kurser og materialer, har vi indtryk af, at det kniber mere med at bruge teknikkerne i praksis.

Formålet med have studieteknik for studiestartere er både at forsøge at forebygge frafald, og give de studerende de bedste forudsætninger for at investere deres kræfter mest hensigtsmæssigt. Det er derfor ønskværdigt, at så mange studerende som muligt skal deltage i studieteknikarrangementer og overføre/bruge øvelserne på eget stof.

Vi mener at kunne forbedre introduktionen til studieteknik ved at arbejde med timing, integration og dosering.

<u>Timing</u> består i, at introen til de studietekniske områder er koordineret, så den hjælper de studerende med de typer studieopgaver, de studerende har brug for at kunne løse på netop det tidspunkt

<u>Integration</u> betyder, at de studietekniske emner bør introduceres i sammenhæng med det faglige stof, de skal øge udbyttet af. Fx at de studerende lærer om at lave gruppeaftaler netop, når de danner

obligatoriske grupper i et fag, der kræver det; eller at de studerende lærer om skimning netop, når de til næste uge skal have sat sig ind i en stor mængde baggrundstekst.

Dosering består i at introducere studieteknik i rette mængder. Det er på samme tid for meget at høre om 5 forskellige studieteknikker på 3 lektioner, og for lidt kun at høre om studieteknik en gang i første semester.

PCS vurderer, at vi bedst kan opnå timing, integration og dosering ved at lade studieteknik indgå som en tilpasset og integreret del af et eller flere kurser på første semester. I efteråret 2009 har vi påbegyndt en længere møderække med de undervisere, der også i fremtiden skal undervise førsteårsstuderende for at undersøge, hvordan studieteknik bedst muligt kan integreres, times og doseres med hensyn til fagenes egenart og de studerendes udfordringer.

Desuden har vi arbejdet på at opdatere vores viden og materialer om studieteknik.

Julie, Christina og Rikke besøgte i efteråret Østre Borgerdyd Gymnasium og fik rektor og en erfaren studievejleder til at give os et indblik i, hvad en student i dag vil opleve af udfordringer ved at starte på universitetet.

Vi har gennemrevideret Studieteknik for Studiestartere-pjecen. En helt ny pjece om Læsegrupper – Brug dine Medstuderende er blevet udgivet. Julie har påbegyndt arbejdet med at etablere en studieteknisk øvelsesbank for underviserne. Og ikke mindst har vi produceret film om studieteknik:

Filmvejledninger om studieteknik

PCS har i samarbejde med Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, SDU i 2009 produceret 12 filmvejledninger om udvalgte studietekniske emner henvendt til førsteårsstuderende. Udgifterne til projektet blev delt mellem KU Samf og SDU Samf. Forløbet startede i slutningen af 2008, og filmene var klar til studiestart i august. Formålet var dels at tilbyde de studerende materiale om studieteknik via et andet medium end skrift og gøre studieteknikundervisning tilgængelig døgnet rundt hvor som helst. Dels at tilbyde underviserne en vej til at integrere studietekniske instruktioner i deres undervisning og forslag til studerendes forberedelse.

Filmene gør det let og overkommeligt for studerende og undervisere at finde gode råd om studieteknik i små afmålte portioner. Filmvejledningerne er tilgængelige over nettet på www.samf.ku.dk/studieteknik

Filmenes titler er:

1. Hvad belønnes på universitetet
2. God studiehverdag
3. Aktiv i undervisningen
4. Læseprocessen fra start til slut
5. Læsning efter genre
6. Intensiv læsning
7. Skimning
8. Hurtiglæsning
9. Notater

10. Lynnotater
11. Studiegrupper
12. I gang med de første opgaver

Filmvejledningerne følges på hjemmesiden af pjecerne Læsegrupper – brug dine medstuderende og Akademisk studieteknik for studiestartere og en læsehastighedstest.

Thomas og Rikke filmede på både Center for Sundhed og Samfund og på Syddansk Universitets campus i Odense efter at have modtaget medietræning. Julie og Christina indgik i manuskriptskrivningen.

Filmene blev bemærket i nyhedsklip i Urban og Jyske Vestkysten.

Filmvejledningerne blev i november 2009 tildelt prisen Det Gyldne Snit, som uddeles af Forskningsnettet. Det gyldne Snit er en priskåring af innovativ anvendelse af video, levende billeder, animationer, flash og lign. til undervisning og formidling. Prisoverrækkelsen fandt sted i forbindelse med konferencen Forskningsnet den 17. November.

Juryen udtalelse påpegede, at:

"Målgruppen præsenteres for klare og overskuelige svar på relevante spørgsmål om, hvad der især kendetegner videnskab og akademisk arbejde. Filmen kombinerer levende billede, tale og grafik på en inspirerende og lærerig måde."

Læs mere om Det gyldne Snit: www.forskningsnettet.dk/da/dgs

Oplæg om eksamensformer, antropologi

I maj måned afholdte Christina Juul Jensen et oplæg i forbindelse med VIP-Internat på antropologi om eksamen. Oplægget omhandlede en kort introduktion til datidens og nutidens undervisningsformer samt et diskussionsoplæg til fremtidens eksamensformer; dette med særlig vægt på portfolioeksamen. Efterfølgende er portfolioinspirerede forløb integreret på Institut for Antropologi.

Udvikling af specialeforløb, psykologi

Institut for Psykologi har valgt at udvikle deres specialeforløb og derigennem blandt andet kollektivisere deres specialevejledning. I denne anledning har PCS deltaget i møder for at udvikle konceptet. Derudover har PCS afholdt specialseminar i forbindelse med det nye koncept og indkører nu særlige skrivegrupper, der er koordineret med den kollektive vejledning.

Gennemførselsvejledning

Det nye lovkrav om samtaler for forsinkede studerende giver institutterne en lang række administrative udfordringer, med medfører også visse pædagogiske problemstillinger. PCS ser store dele af centrets arbejde som præventivt arbejde – forskellige måder at forebygge, at de studerende bliver forsinkede på grund af indstilling, planlægning, manglende studietekniske forudsætninger eller lignende. Desuden ser vi tilbuddene om individuel vejledning og fredagskurser som et led i den række af tilbud, fakultetet som helhed har til forsinkede studerende. Studerende bliver

forsinkede af mange forskellige årsager, og nogle af dem ligger inden for PCS's område – f.eks. problemer med specialeskrivning eller studieteknik. Derfor søger PCS løbende at holde sig orienteret om status og relevante problemtyper.

PCS har i efteråret 2009 holdt møder med AC-vejledere og studievejledere fra statskundskab, sociologi og psykologi for at være opdateret om, hvor langt gennemførselsvejledningen er nået, hvilke problemtyper, de ser i løbet af studierne – og for at sikre os, at studievejledere og AC'ere er klar over, at de kan henvise studerende med visse problemtyper til os.

Møder med økonomi og antropologi følger i januar 2010.

PCS kan i 2010 afholde workshops med vidensdeling og problemafgrænsning for relevante personalegrupper, hvis fagene ønsker det.

Ph.d.-projekt

Thomas Harboes ph.d.-projekt om studieledelse startede 1. september 2008 og forventes afsluttet august 2011.

Ph.d.-projektet handler om studieledelse som omdrejningspunkt for pædagogisk udvikling på universitetet og bygger blandt andet på interviews af danske studieledere. I første omgang vil det empiriske materiale blive hentet lokalt på Det samfundsvidenskabelige fakultet under henholdsvis Københavns Universitet og Syddansk Universitet. Men det er også hensigten at brede empiriindsamlingen ud nationalt og internationalt. I forbindelse med sidstnævnte er der aftalt og planlagt et udlandsophold ved Melbourne Universitet i foråret 2010.

Der er et makro- og et mikro-niveau i projektets analyser, med hovedvægten på sidstnævnte. Makroteoretisk beskrives de udfordringer universiteterne i en globaliseret verden står overfor, og Australien vil blive brugt som sammenligningscase med forventning om at finde en del fællestræk mellem universiteterne i de to verdener. Mikro-teoretisk analyseres de mange forskellige måder studieledelse udføres. Gennem interview vil fanges og analyseres diversiteten indenfor denne type ledelse. Muligvis interviewes en eller to australske studieledere til sammenligning.

Afslutningsvist planlægges en eller to fokusgruppe(r), hvor udvalgte studieledere skal vurdere og nuancere de konklusioner, der er kommet frem til gennem enkeltpersonsinterviewene.

Projekt pædagogik og didaktik

Rikke deltog i august og september sammen med Birgitte Sloth i møder i den fælles KU gruppe Projekt Pædagogik og Didaktik om kortlægning af didaktiske aktiviteter og ikke mindst om adjunktpædagogikum. Arbejdet fortsætter med at bidrage til den bedst mulige løsning for fakultetets adjunkter.

Aktiviteter for undervisere

I 2009 har PCS afholdt seks todages kurser i undervisningspædagogik . Derudover har vi haft fornøjelsen af en stigende efterspørgsel efter pædagogisk sparring i 2009.

Kursus i Undervisningspædagogik generelt

Institut	**Dato**	**Varighed**	**Antal deltagere**	**Kursusholder**
Alle	22.-23. januar	2 dage	13	CJJ og JIS
Alle	28.-29. januar	2 dage	11	CJJ og JIS
Alle	12.-13. august	2 dage	12	RvM og JIS
Alle	17.-18. august	2 dage	12	CJJ og JIS
Alle	24.-25. august	2 dage	12	RvM og CJJ

Kursets ambition er at give underviserne konkrete råd, gode ideer og lyst til at udvikle deres undervisning. Desuden skaber kurset et rum for erfaringsudveksling mellem kolleger. Kurset er primært orienteret mod førstegangsundervisere og eksterne undervisere.

Bjarne Herskins *Undervisningsteknik for universitetslærere* uddeles før kurset og bliver brugt som kursusbog. Selve kurset veksler mellem oplæg, gruppeøvelser og diskussioner i plenum. Desuden skal hver deltager holde et oplæg på ca. 10 minutter som øvelse af det kommende undervisningsforløb.

PCS tilbyder løbende dette kursus til alle interesserede undervisere på fakultetet.

Kursus i Undervisningspædagogik for ph.d.-studerende

Institut	**Dato**	**Varighed**	**Antal deltagere**	**Kursusholder**
Alle	14.-15. januar	Aflyst	Aflyst	CJJ og JIS
Alle	20.-21. august (opfølgningsdag 30. sep. kl. 12-15)	2 dage	6	RvM og CJJ

På forespørgsel fra ph.d.-udvalget udviklede PCS et undervisningspædagogisk kursus, der var særligt tilrettelagt for ph.d.-studerende. Der var foruden temaerne fra det almindelige undervisningspædagogiske kursus lagt særligt fokus på semesterplanlægning og det at undervise forskningsbaseret.

Kurset blev udbudt i december måned 2008, og blev oprettet 14. og 15. januar, men måtte aflyses grundet sygdom blandt kursisterne. Kurset opnåede en tilmelding på 8 kursister. Eftersom behovet for kurset fandtes, udbød vi det ligeledes i august måned, hvor kurset blev gennemført. I august måned var der 8 tilmeldte, men kurset blev gennemført med 6 kursister, da 2 kursister meldte fra i sidste øjeblik. Der var fuld tilfredshed med kursets indhold, hvorfor vi udbyder kurset igen i januar 2010.

Kursus i Vejledning

Institut	**Dato**	**Varighed**	**Antal deltagere**	**Kursusholder**
Alle	24.2 og 2.4	2 dage	12	THA
Alle	12.11 og 17.12	2 dage	10	RvM og CJJ

Alle ansatte med vejledningsopgaver for studerende er i 2009 blevet tilbudt et nyudviklet kursus i vejledning.

Kurset satte fokus på, hvorledes vejledningen kan gennemføres mere effektivt og tidsbesparende, uden at kvaliteten sænkes af den grund. Andre temaer, som kurset behandlede, var tekstfeedback, vejledningsroller, kollektiv vejledning, brug af fakultets officielle vejledningspolitik samt andre ressourcer, man kan trække på som vejleder.

Deltagerne i dette kursus skulle drøfte deres egne vejledningsforløb, herunder de tekster som studerende sender til dem. Kurset bygger på den holdning, at den gode vejledning tager udgangspunkt i det skriftlige produkt, som de studerende forventes at skrive.

Kurset tager afsæt i bogen: Lotte Rienecker, Thomas Harboe og Peter Stray Jørgensen: *Vejledning – en brugsbog for opgave- og specialevejledere på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur 2005. Kursusbogen blev udleveret til deltagerne før kursus.

Kurset i efteråret led under manglende mødedisciplin fra deltagernes side. Af de 16 tilmeldte ved fristens udløb var kun 12 stadig tilmeldt ved første kursusdag. Heraf dukkede kun 10 op og af dem kom kun 7 til anden kursusdag.

Sparring med undervisere

Sparring med undervisere foregår oftest ved at undervisere henvender sig individuelt eller i grupper til PCS med et ønske om mere viden på et særligt område. Det foregår i mange forskellige former, og kan fungere både mere diskuterende og mere fremadrettet med konkrete forslag.

I 2009 har henvendelserne fordelt sig således:

Individuel sparring med undervisere:

Antal undervisere	**Område for sparring**
1	Feedback til eksamensopgaver
1	Stemmebrug i undervisningssammenhænge
2	Feedback
2	Undervisningstilrettelæggelse
1	Mundtlig eksamen
1	Vejledning af studerende i forbindelse med skriftlige opgaver
1	Rolleafklaring

Gruppearrangement for undervisere:

Antal undervisere	**Område for sparring**
3	Instruktorer fra sociologi i undervisningspædagogik
2	Rollen som skrivetutor på antropologi
5	Formidlingsugen på statskundskab

Fagfordelingen af sparring med undervisere ser således ud i 2009:

Fag	**Antal undervisere**
Økonomi	1
Statskundskab	6
Antropologi	7
Sociologi	5
I alt	19

Aktiviteter for studerende

PCS har i 2009 afholdt de sædvanlige kurser i studieteknik og specialeseminarer på fakultetets fem institutter.

Både forår og efterår afholdt vi en række 2-timers kurser om specifikke studietekniske emner for alle fakultetets studerende.

Både forår og efterår har vi desuden holdt korte oplæg for 4. semester økonomistuderende, som skal skrive tværfaglig opgave, og i efteråret også for økonomistuderende, der skal skrive BA-projekt.

Der er som tidligere år indkørt skrivegrupper ved alle studier, og vi har fortsat med vores tilbud om individuelle vejledninger.

Kurser i studieteknik for studiestartere

PCS giver alle nye studerende ved fakultetet tilbud om et kursus i studieteknik medio første semester. Kurset strækker sig normalt over 3 timer og indeholder gode råd om læsning, skriveproces, notatteknik, planlægning, studiegrupper og lignende.

Institut	**Dato**	**Varighed**	**Antal deltagere**	**Kursusholder**
Økonomi vinterstart (på engelsk)	5/2	2 timer	6	CJJ
Økonomi vinterstart (på dansk)	5/2	2 timer	4	CJJ
Sociologi	19/10	3 timer	44	CJJ
Statskundskab	6/10	3 timer	40	CJJ
Statskundskab	8/10	3 timer	30	CJJ
Psykologi	29/10	1½ timer	5	RvM
Psykologi	2/11	3 timer	13	RvM
Antropologi	12/10	3 timer	Hele årgangen	RvM
Økonomi del 1	18/9	2 timer	22	JIS
Økonomi del 2	12-13/10	2x2timer	6	JIS
Økonomi del 3	23, 24, og 26/11	3x2 timer	80	JIS

På økonomi afprøvede vi i efteråret en model hvor studieteknikken deles i tre arrangementer:

1. En 2-timers introduktion for hele årgangen med oplæg fra PCS og studievejledningen og svar på de studerendes spørgsmål fra Peter Erling Nielsen. Oplægget gav to overordnede råd: Vær aktiv med stoffet og planlæg din tid.

2. 2 ens arrangementer af 2 timers varighed med funktion af spørgetime, hvor de studerende kan få svar på de spørgsmål, de skulle have om f.eks. koncentration, undervisning, læsning, notering, studiegrupper osv.

3. 3 ens arrangementer af 2 timers varighed som optakt til de nye studerendes første eksamenstermin. Temaet var eksamensplanlægning, læsningsstrategier, og bearbejdning af stof, f.eks. ved brug af studiegrupper. Desuden fik de studerende mulighed for at give dem selv gode råd inden næste semester baseret på deres erfaringer på første semester.

På antropologi blev efterårets studieteknikkursus erstattet af en introduktion til skrivetutorordningen i samarbejde med Peter Henriques, som blev efterfulgt af en enkelt time om læsning.

Specialeseminarer

PCS afholder specialeseminar som startskud til specialeprocessen på alle institutter. Normalt varer seminaret 2 eller 3 timer, og derefter dannes skrivegrupper.

Vi behandler følgende overordnede emner: Arbejdsprocessen, det gode speciale og brug af vejleder. Emnerne vægtes forskelligt på de enkelte institutter afhængig af, hvilke tilbud institutterne ellers har til specialestuderende.

På økonomi udfoldede vi konceptet ”Effektiv Specialeskrivning”. På dette seminar var de gode råd til processen begrænset til en enkelt time, hvorefter dem, der var interesserede i at komme i skrivegruppe, straks blev delt i 2 grupper og afholdt første skrivegruppemøde på stedet.

På psykologi kom studieleder Helle Andersen i begge semestre og deltog i en del af de ordinære seminarer for at svare på spørgsmål, især om tildeling af vejleder.

I slutningen af november startede psykologis kollektive vejledningstilbud op med et specialeseminar med Rikke, som var udviklet i samarbejde med de ansvarlige faglige vejledere. Se særskilt afsnit om udvikling af specialeseminar på psykologi under ”Pædagogiske udviklingsprojekter”.

På antropologi er PCS specialseminar lagt ind i rækken af undervisningsgange for antropologis specialestuderende og fra og med efteråret 2009 er seminaret placeret i slutningen semesteret, før de studerende skal skrive deres speciale.

Institut	**Dato**	**Varighed**	**Antal deltagere**	**Kursusholder**
Statskundskab	2/12-08	2 timer	33	CJJ
Sociologi	4/2	3 timer	14	CJJ

Antropologi	9/2	4 timer	13	JIS
Økonomi workshop	20/2	3 timer	20	JIS
Psykologi	25/2	4 timer	34	CJJ
Statskundskab	5/5	2 timer	33	CJJ
Psykologi	25/5	4 timer	25	CJJ
Antropologi	2/9	4 timer	25	RvM
Sociologi	3/9	3 timer	19	CJJ
Psykologi	4/9	1 time	5 (delvist aflyst)	RvM
Psykologi	25/9	4 timer	16	RvM
Psykologi kollektiv ordning	27/11	4 timer	12	RvM
Økonomi workshop	22/9	2 1/2 timer	20	RvM, CJJ
Statskundskab	2/12-09	2 timer	49	CJJ

Korte indlæg på institutterne

I forbindelse med tværfaglig semesteropgave på 4. semester på Økonomi blev vi bedt om at lave et oplæg ved introduktionen med nogle helt indledende råd om den gode opgave. Det fungerede fint i foråret. I efteråret blev Økonomisk Instituts introdag angående den tværfaglige semesteropgave afholdt på engelsk. Da PCS ikke havde engelsksprogede eksempler på opgaver, blev kurset en anelse kortere end det dansksprogede semesteret inden. Den tværfaglige semesteropgave er fra næste år afskaffet på faget.

I begge semestre deltog PCS i introduktionen af BA-opgaveskriverne på økonomi med et indlæg om processen mod den gode opgave samt brug af BA-vejledning.

Efter en henvendelse fra tutorgruppen på Statskundskab, holdt Julie et kort kursus for de nystartede studerende i, hvordan de bruger deres læsegrupper mest effektivt. Efter en introduktion til, hvorfor de studerende er blevet placeret i læsegrupper, og hvad udbyttet af at arbejde sammen kan være, blev en kort række praktiske gode råd præsenteret. Herefter fik de studerende tid til at indgå en skriftlig gruppeaftale, som kan danne grundlag og være udgangspunkt for evaluering af deres samarbejde. Arrangementet blev vurderet for kort til en egentlig skriftlig evaluering fra de 180 tilstedeværende russer. I stedet fik Julie informationer fra tutorerne om russernes reaktioner på arrangementet, som var overvældende positive. Julie deltog på et stormøde for tutorer for kort at introducere tutorerne til, hvad deres russer fik at vide, og hun foreslog konkrete ting, tutorer kan gøre for at støtte læsegruppernes arbejde.

Kursus	Dato	Fag	Varighed	Antal deltagere	Kursusholder
Tværfaglig opgave 4. semester	2/4	Økonomi	1 time	125	CJJ
Introduktion til BA-opgave	6/2	Økonomi	1 time	100	CJJ
Introduktion til BA-opgave	4/9	Økonomi	1 time	120	CJJ
Tværfaglig opgave 4. semester (på engelsk)	22/10	Økonomi	30 min	25	CJJ
Introduktion til læsegrupper	14/9	Statskundskab	45 min	180	JIS
At være læsegruppetutor	21/9	Statskundskab	20 min	120	JIS

Kurser på tværs af fakultetet

Vi har holdt en række tværfaglige studietekniske kurser både i foråret og i efteråret.

Kurserne lå i begge semestre en række fredag eftermiddage på samme tid hver gang.

Kurserne opsøges af en bred gruppe studerende fra alle årgange og fag. Bachelorstuderende er dog overrepræsenterede, og er også målgruppen, dog var der mange overbygningsstuderende på kurset om synopsiseksamen.

Kursus	Dato	Varighed	Antal deltagere	Kursusholder
Opgavens byggesten	20/2	2 timer	23	CJJ
Opgavens argumentation	27/2	2 timer	49	JIS
Læsestrategi og læsemåder	13/3	2 timer	16	JIS
Skimningsworkshop	20/3	2 timer	9	JIS
Notatteknik	27/3	2 timer	11	CJJ
Mundtlig eksamen	24/4	2 timer	20	JIS
Opgavens Byggesten	18/9	2 timer	13	CJJ
Opgaveskrivning	25/9	2 timer	11	CJJ
Opgavens argumentation	2/10	2 timer	Aflyst pga. sygdom	RvM
Læsestrategi og læsemåder	9/10	2 timer	22	RvM

Notatteknik	23/10	2 timer	34	RvM
Mundtlig synopsiseksamen	30/10	2 timer	40	RvM

Skrivegrupper og klyngegrupper

Skrivegrupper bliver etableret i forbindelse med specialeseminarerne og løbende, når interesserede studerende henvender sig. Grupperne har typisk 3 møder i PCS med deltagelse af en af centrets konsulenter. Møderne bruges til at introducere kritikregler og rammer for gruppens møder og til at give respons på tekstudkast. Første og andet møde ligger i starten af skriveforløbet og tredje møde bruges som milepæl midt i forløbet.

I foråret 2009 havde vi 18 skrivegrupper, i efteråret 19 – i alt 37 grupper som hver især får tilbudt 3 møder.

Skrivegrupper	**Antal studerende**	
	Forår	Efterår
Antropologi	4 gr./20 pers.	7 gr./34 pers.
Sociologi	5 gr./ 22 pers.	4 gr./19 pers.
Økonomi	2 gr./10 pers.	2 gr./8 pers.
Psykologi	7 gr/32 pers.	3 gr./12 pers.
I alt	**18 gr./84 pers.**	**16 gr./73**

Institut for Statskundskab har udviklet et særligt forløb for deres specialestuderende. Dette betyder, at PCS involvering i skrivegruppeforløbet er anderledes på dette fag end på fakultetets andre fag. På Institut for Statskundskab deles de studerende ud på tre seminarhold, hvor de derefter deles op i klynger. Disse allerede etablerede klynger tilbyder PCS et møde, hvor regler og rammer for den gode feedbackgruppe gennemgås.

I foråret 2009 havde vi 13 skrivegrupper, i efteråret 14 – i alt 27 grupper som hver især får tilbudt et møde.

Klyngegrupper	**Antal studerende**	
	Forår	Efterår
Statskundskab	13gr./70	14gr./75

Individuel vejledning

Vi bliver løbende kontaktet af studerende med særligt behov for proces- og produktvejledning. Typisk er der tale om vanskeligheder i skriveprocessen med bachelorprojektet eller specialet. Vi bliver dog også kontaktet af studerende med behov for mere generel vejledning indenfor studieteknik.

I efterårssemestret skrev vi en side om vejledningstilbuddet til specialeskrivere og fik den vedhæftet forlængelseskontrakterne på 4 ud af 5 fag. Studerende der skal have forlænget deres specialeperiode vil printe sedlen automatisk med kontrakten. Formålet er at få trængende studerende til at henvende sig til os så tidligt som muligt i stedet for 14 dage inden afleveringsfristen.

I løbet af 2009 har vi afholdt 151 vejledninger med 68 studerende der har søgt vejledning hos os, foruden dem der bare stikker hovedet ind og får et hurtigt råd eller en henvisning. Vi har brugt 198,75 timer inkl. forberedelse på individuel vejledning. Ca. halvdelen af de studerende, der kommer til individuel vejledning kommer 2 eller flere gange.

Det er vores indtryk, at PCS tilbud gradvist bliver mere og mere kendt blandt de studerende. Men det er stadig en meget lille del af fakultetets studerende, der opsøger individuel vejledning hos os, taget i betragtning at fakultetet har over 6000 studerende.

Fag	**Antal studerende**
Antropologi	10
Sociologi	10
Statskundskab	14
Økonomi	11
Psykologi	21
Ukendt	2
I alt	**68**

Evaluering af specialevejledning

PCS står for evaluering af specialevejledningsforløbene på alle andre institutter end Institut for Statskundskab. Evalueringen foregår nu med et elektronisk evalueringsskema. Med muligheden for at evaluere elektronisk har vi fået flere respondenter.

Som opsamling på de studerendes evaluering af specialevejledningen udarbejdede PCS i efteråret to rapporter for antropologi, sociologi, psykologi og økonomi. Den ene rapport er for 2008 og den anden for perioden januar 2009 til og med august 2009. Årsrapporternes datering følger nu studieåret frem for kalenderåret, hvilket betyder, at årsrapporterne fremover vil gå fra september til august. Rapporterne blev sendt til de respektive studieledere, som kan offentliggøre konklusionerne.

Pædagogisk Center Samfundsvidenskab internt

PCS har som alle andre centre en række aktiviteter, der skal sikre den daglige drift. Der er en hjemmeside, der skal opdateres og udvikles. Der er kontormøder og personaleseminar, der skal afsættes tid til. Og der er en løbende efteruddannelse af personalet, der skal varetages.

Hjemmeside

Vi har som noget nyt fået et ekstra punkt på vores hjemmeside for specialeskrivere. Under dette punkt kan de blandt andet finde vores materiale, relevante råd og vejledning om specialeskrivning samt links til specialeskrivepladser.

Kontormøder mv.

Vi deltager løbende i fakultetsadministrationens kontormøder, og har også deltaget i faglige og sociale arrangementer med fakultetsadministrationen.

I september deltog Thomas, Rikke, Christina og Julie i fakultetssekretariatets årlige personaleseminar i Lund (2½ dag)

Efter Birgitte Sloths tiltrædelse har vi i efteråret så vidt muligt afholdt et ugentligt frokostmøde med Birgitte.

SESAM

Christina Juul Jensen sidder i SESAM (Fakultetssekretariatets samarbejdsudvalg) som suppleant for Jannie Sundstrøm.

Deltagelse i konferencer, temadage og efteruddannelse

6.-7/5 Deltog Christina i et PUMA kursus omhandlende kollegial coaching.

28.-29/5 Deltog Thomas, Rikke, Christina og Julie i DUN-konferencen 2009 arrangeret af SDU. Som optakt til konferencen, hvor Ray Land var key note speaker, afholdt vi en studiegruppe om Lands bog *Educational Development* i PCS

29/6-2/7 Deltog Julie og Christina i European Association for the Teaching of Academic Writing (EATAW) -konferencen i Coventry, England.

15/9 Deltog Julie og Christina i Læringsenheden ved det Humanistiske Fakultets konference om eksamensformer.

27/10 Hørte Rikke, Julie og Christina et foredrag af Jens Hoff om frafald blandt etniske minoritetsstuderende

13/11 Deltog Rikke von Müllen i et symposium om undervisning på engelsk.

18/11 Deltog Rikke, Julie og Christina i en temaeftermiddag om akademisk skrivning arrangeret af Institut for Naturvidenskabelig Didaktik

Netværk og samarbejde, lokalt og nationalt

PCS har kontakt til et stort og bredt netværk indenfor universitetspædagogik både internt på KU og udenfor KU. Kontakterne dækker personer og centre både indenfor og udenfor Københavns Universitet.

Studenterservice

I forbindelse med oprettelsen af et samlet Studenterservicecenter på fakultetet, har PCS haft et godt samarbejdet med Søren H. Sørensen om at kortlægge, hvilke kompetenceområder studievejledningerne har i forhold til PCS. Udfordringerne består for det første i at henvise studerende til de rigtige instanser, og for det andet i at markedsføre PCS til underviserne trods, det at centret nu er en del af Studenterservice. Derudover har vi haft et tæt samarbejde om studiestart.

Akademisk Skrivecenter, Humaniora, KU

PCS har fortsat det gode samarbejde med Akademisk Skrivecenter (HUM/KU). Samarbejdet har gennem årerne afkastet adskillige bogudgivelser, researchprojekter, temadage og lign.

Hovedstadens Ordblindeskole

Vi afholdt tre hele dage i foråret og tre i efteråret, hvor en medarbejder fra HO var til stede i PCS, så studerende ved Københavns Universitet kunne komme og få lavet en hurtig individuel test af, om de evt. var ordblinde, og få rådgivning om støttemuligheder. Testdagene var annonceret bredt og var rimelig velbesøgte.

PCS har i efteråret indgået en aftale med HO. Aftalen indeholder at PCS første tirsdag i måneden stiller kontorfaciliteter til rådighed for HO. HO har dermed en fast træffetid hos PCS, hvor der er åbent for screening for studerende fra hele KU.

Studenterrådgivningen

Studenterrådgivningen og PCS har i mange år henvist studerende til hinanden, da visse af de vejledningssøgendes spørgsmål og udfordringer ligger i grænseområderne mellem de to instanser. I 2009 var Thomas og Rikke til et møde i Studenterrådgivningen i Kompagnistræde for at afklare for personalet, hvad PCS laver for at kunne henvise de rette studerende. På studieledernes opfordring holdt Thomas og Julie et møde på CSS med Susanne Springborg, leder i Studenterrådgivningen i Kompagnistræde, for at undersøge mulighederne for, at studenterrådgivningen fik en fast træffetid på CSS. Det kan ikke lade sig gøre af økonomiske og praktiske årsager.

Studenterrådgivningen har dog indført et lettere tidsbestillingssystem, hvor studerende kan booke tider i telefonen – også på andre fjernere studenterrådgivninger for at formindske ventetiden. Ventetiden er i øjeblikket på ca. 2 uger.

KUBIS – litteratursøgning

PCS har igennem de seneste par år markedsført KUBIS Samfs kurser i litteratursøgning specielt for samfundsvidenskabelige specialeskrivere. I foråret blev der oprettet to kurser og to igen i efteråret, som blev afholdt i fakultetets it-undervisningslokale. Kurserne blev annonceret på specialeseminarerne og på PCSs hjemmeside.

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet

Thomas har sidste år indledt et længerevarende samarbejde med SDU om pædagogisk udviklingsarbejde, hvor ph.d.-projektet er det centrale omdrejningspunkt. Ved siden af ph.d.-projektet har Thomas etableret en ny Universitetspædagogisk Udviklingsenhed for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet på SDU kaldet Samfundsvidenskabs Universitetspædagogiske Enhed (SUE). Julie Marie Isager er ansat i en stilling, hvor hendes timer er ligeligt fordelt mellem PCS og SUE. Hendes arbejdsområder er udvikling og implementering af studieteknik for studiestartere og gennemførselsvejledning, kontakt til VejledningsCentret og afholdelse af kurser i undervisningspædagogik. Samarbejdet mellem SDU og KUs samfundsvidenskabelige fakulteter er gavnligt for PCS, fordi vi kan indhente erfaringer med bl.a. indkøring af studieteknik integreret i den faglige undervisning. Desuden betyder Julies oplæg på møder afholdt på centralt plan på SDU, at kendskabet til PCS og dets erfaringer og materiale udbredes. Samarbejdspartnerne på SDU melder positivt tilbage på samarbejdet.

Dansk Universitetspædagogisk Netværk (DUN)

Thomas Harboe har siden foråret 2001 været valgt til bestyrelsen i Dansk Universitetspædagogisk Netværk (DUN) og deltaget aktivt i bestyrelsesarbejdet. Siden foråret 2005 har Thomas været formand for DUN. Thomas Harboe fratrådte som bestyrelsesformand pr. 1/9-09. DUNs medlemsliste og aktiviteter kan findes på hjemmesiden: www.dun-net.dk.

Andet

Christina Juul Jensen har i 2009 siddet i forskellige mindre udvalg på Fakultetsniveau. Christina har siddet i skovtursudvalget og i internatudvalget, hvor sociale og faglige aktiviteter er blevet planlagt for Fakultets ansatte.

Derudover var Christina Grøn Ambassadør for fakultetet, hvor hun deltog i møder samt arbejdede for et grønnere og mere miljøvenligt universitet.

Nye publikationer i 2009

Harboe, Thomas: *Dansk Universitetspædagogisk Netværk, før, nu og fremover*. i: Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift 7/2009

Harboe, Thomas: *Om klager*. I: Studiehåndbogen. Forlaget Samfundslitteratur 2009

von Müllen, Rikke: *Få og giv feedback*. I: Studiehåndbogen. Forlaget Samfundslitteratur 2009

von Müllen, Rikke: *Evaluér undervisningen*. I: Studiehåndbogen. Forlaget Samfundslitteratur 2009

Jensen, Christina Juul: *Studie som ekstremsport*, CORPUS, sept. 2009.

Isager, Julie Marie & Christina Juul Jensen: *Læsegrupper – Brug dine medstuderende.* Pjece fra Pædagogisk Center Samfundsvidenskab 2009

Pjecen *Studieteknik for studiestartere* er revideret grundigt både form- og indholdsmæssigt og har som et led i udviklingen på studieteknikområdet fået et nyt navn: *Akademisk studieteknik – for studiestartere.*

Pjecen *Brug din specialevejleder* er revideret med fakultetets studieledere og er godkendt af fakultetets dekan. Pjecen er således blevet udtryk for fakultetets politik på vejledningsområdet, og fungerer som supplement til studieordningernes bestemmelser om specialet.

Rapport om intern fokusgruppeundersøgelse af studerende på Økonomi: I december 2008 afholdt PCSs studentermedhjælp, Lise, en fokusgruppe med 5 økonomistuderende på 3. semester. Formålet med fokusgruppen var at afdække hvilke arbejdsformer, de økonomistuderende anvender og ser som relevante, for at kunne udvikle de bedst mulige tilbud til dem. Fokusgruppen blev transskriberet i løbet af foråret 2009.

Thomas har reviewet to artikler for hhv. Dansk Universitetspædagogisk Netværk og det tilsvarende Islandske universitetspædagogiske tidsskrift.